

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/59/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3110211185
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Anderlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3110211185.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Anderlovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Sopkovej v spore žalobkyne W. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. Z. XXX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou P. P. s.r.o., so sídlom J., P. XXXX/X, proti žalovanému E. s poliklinikou U. n.o., so sídlom U., K. 3, U. XXX XXX XX, zastúpenému Mgr. C. X., advokátkou so sídlom B. nad K., A. 12XX/XX, o náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 29. novembra 2017, č.k. 12C/86/2010-70 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej výrokovej vyhovujúcej časti I. a vo výroku III. o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e.**

Vo výroku IV. o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť súdny poplatok zo žaloby vo výške 366 eur napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e.**

Žalobkyňa **m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 10.000,- eur, do 30 dní po právoplatnosti rozsudku. Vo výroku II. vo zvyšnej časti, ohľadne úrokov z omeškania žalobu zamietol. Vo výroku III. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že ich výška bude určená v samostatnom uznesení tamojšieho súdu, k rukám jej právneho zástupcu Mgr. O. P., a to do 30 dní po právoplatnosti uvedeného uznesenia. Vo výroku IV. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť na účet tamojšieho súdu súdny poplatok zo žaloby vo výške 366,- eur, do 30 dní po právoplatnosti tohto rozsudku. Súd prvej inštancie právne vec posúdil podľa § 11, § 13 ods. 1,2, § 420 ods. 2, § 853 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobkyňa sa žalobou domáhala od žalovaného zaplata náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 10.000,- eur s 5,05% ročným úrokom z omeškania od 16.10.2014 do zaplata z dôvodu porušenia práva na ochranu osobnosti, a to práva na ochranu súkromného, rodinného života, do ktorého bolo zasiahnuté protiprávnym konaním žalovaného. Súd prvej inštancie konštatoval, že na základe rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 16. decembra 2015 č.k.12C/156/2009-389 (2. v poradí) v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 22.02.2017 č.k. 5Co/126/2016-444, bol žalovaný zaviazaný zaplatiť maloletému synovi žalobkyne Z. G. náhradu za SSU vo výške 222.696,- eur s prísl., všetko do 2 mesiacov po právoplatnosti rozsudku z dôvodu, že v konaní bolo bez pochybností preukázané, že počas vedenia pôrodu došlo k pochybeniu zo strany žalovaného, pretože od indikácie cisárskeho rezu o 14:50 hod. k jeho vykonaniu o 15:30 hod. došlo uplynutím dlhého času, keď pri realizácii CTG záznamu o 14:20 hod. sú na zázname prítomné známky intrauterinnej hypoxie (nedostatku kyslíka) a to závažnej, preto bolo potrebné ukončiť tehotenstvo W. G. urgentne. Uvedené skutočnosti, teda vadný spôsob vedenia pôrodu žalovaným a vystavenie dieťaťa

(mal. Z. G.) intrauterinnej hypoxii počas pôrodu, možno považovať v konaní za preukázané, v dôsledku čoho došlo k poškodeniu jeho zdravia. V uvedenom konaní nebolo bez pochybností preukázané, že nastala hypoxia dieťaťa (mal. Z.) alebo infekcia v priebehu tehotnosti matky - W. G., alebo v čase pôrodu pre chýbajúce vyšetrenie pupočníkovej krvi novorodenca (náznaky uviedli súdni znalci), preto nebolo možné určiť stupeň závažnosti jednotlivkej hypoxie v obidvoch fázach a tým aj spoluzavinenie prostistrany. Na základe uvedeného súd priznal poškodenému náhradu SSU v plnej výške. Z vyjadrenia žalovanej mal súd za preukázané, že v dôsledku narodenia s mal. Patrika so závažnými zdravotnými problémami došlo k podstatnej zmene a obmedzeniam v jej živote a súkromí. Z dôvodu nevyhnutnej osobnej starostlivosti o mal. Z. nemôže pracovať a v skutočnosti nemá žiadne súkromie, dokonca ani počas nočného spánku. Svoje súkromie má obmedzené na minimum možností realizovať aspoň občas svoje koníčky a záľuby a všetok čas musí venovať starostlivosti o nevládneho mal. Z.. Tieto skutočnosti nie sú sporné a vyplývajú aj z obsahu vyššie uvedeného súdneho rozhodnutia. Tento stav trvá od narodenia mal. Z. dňa 19.7.2007, teda 10 rokov a nie je predpoklad zlepšenia tohto stavu. Z vykonaného dokazovania bolo bez pochybností preukázané, že počas vedenia pôrodu u žalobkyni došlo k pochybeniu zo strany žalovaného a nebolo bez pochybností preukázané spoluzavinenie žalobkyne, v dôsledku čoho došlo k poškodeniu zdravia na strane syna žalobkyne - mal. Z., následkom čoho sa o neho (ako o bezvládnú osobu) musí osobne starať (za pomoci aj ostatných príbuzných), čím došlo zo strany žalovaného k zásahu veľkej intenzity do práva žalobkyne na súkromie v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka. Podľa ustálenej judikatúry v takomto prípade je zodpovedným subjektom žalovaný pri analogickom použití ustanovenia § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 853 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie nepovažoval zadostučinenie vo forme vyjadrenia ľútosti žalovaným za postačujúce, pretože u žalobkyne došlo k značnej miere k zhoršeniu kvality jej citového i rodinného života, teda aj súkromia ako aj psychického zdravia (hoci žalobkyňa uviedla, že sa s tým "vysporiadala", lebo jej nič iné vlastne nezostalo) a priznal žalobkyni aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. U žalobkyni síce nedošlo k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti, ale ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka obsahuje demonštratívny výpočet a neviaže priznanie náhrady nemajetkovej ujmy len na podmienku existencie značného zníženia dôstojnosti fyzickej osoby alebo vážnosti v spoločnosti ale umožňuje priznanie náhrady aj za iných podmienok. Za takúto inú podmienku súd považoval práve zhoršenie kvality citového i rodinného života, teda jej súkromia a nepochybne aj vplyv na psychické zdravie. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy súd určil s prihliadnutím na judikatúru ESLP pre SR, ekonomické pomery na Slovensku, rodinné a osobné pomery žalobkyne, príbuzenský vzťah medzi žalobkyňou a poškodeným mal. Z.. Účelom náhrady nemajetkovej ujmy je určitá kompenzácia iba v zasiahnutej oblasti osobnosti človeka. Súd prvej inštancie priznal žalobkyni požadovanú náhradu vo výške 10.000,- eur, pretože uvedený zásah do jej práva na súkromie trvá už 10 rokov od narodenia mal. Z. (čo v prepočte na 1 rok zásahu predstavuje sumu 1.000,- eur ročne) a bude určite pokračovať aj v nasledujúcom období (čím sa suma na 1 rok v prepočte zníži). Súd prvej inštancie požadovanú náhradu vzhľadom na intenzitu zásahu nepovažoval za neprimeranú. Vzhľadom na to, že podľa § 13 ods.3 Občianskeho zákonníka výšku nemajetkovej ujmy určuje súd, nemohol sa žalovaný do právoplatného rozhodnutia súdu dostať do omeškania s jej zaplatením. Z tohto dôvodu je žaloba v časti uplatnených úrokov z omeškania nedôvodná. V tejto súvislosti súd poukázal na ustálenú judikatúru (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. júna 1998, sp. zn. 1 Cdo 15/97, publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, zošit 3, pod por.č. 45/2000). Podľa § 255 ods. 1 CSP (Civilného sporového poriadku) súd prvej inštancie priznal plne úspešnej žalobkyni (v časti istiny) náhradu trov konania proti neúspešnému žalovanému v celom rozsahu. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Podľa § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení noviel súd zaviazal neúspešného žalovaného (žalobkyňa bola oslobodená od súdnych poplatkov) k zaplateniu súdneho poplatku zo žaloby podľa pol 7b) ods. b) sadzobníka súdnych poplatkov vo výške 66,- eur a 3% z uplatnenej sumy 10.000,- eur, t.j. vo výške 66,- eur + 300,- eur, celkom spolu 366,- eur.

2. Proti tomuto rozsudku, a to jeho výrokom I., III., IV. podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesúhlasil s výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 10.000 eur, ktorú považoval za neprimeranú. Poukázal na ust. § 13 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súd určuje voľnou úvahou, avšak s prihliadnutím na zákonné kritériá závažnosti vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Určenie konkrétnej výšky

náhrady musí zohľadňovať všetky okolnosti konkrétneho prípadu a musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä s ohľadom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. V súvislosti s okolnosťami, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo je potrebné posúdiť okolnosti jednak vo vzťahu k postihnutej osobe a jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby tak bola zabezpečená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku. Žalovaný ďalej namietal rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o priznaní náhrady trov konania žalobkyni v rozsahu 100%. Poukázal na to, že súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti úrokov z omeškania, teda žalobca nebol úspešný v časti úrokov z omeškania, pričom tento neúspech ku dňu vyhlásenia rozsudku predstavuje sumu 1.578,64 eur, teda 13,63% žalovanej sumy, vrátane žalovaných úrokov z omeškania. Celkový úspech žalobcu po odrátaní úspechu žalovaného teda predstavuje 72,74%. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mohol súd prvej inštancie priznať žalobkyni náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, teda len v rozsahu 72,74%. Žalovaný ďalej uviedol, že nesúhlasí ani s výrokom IV. súdu prvej inštancie, ktorým bol zaviazaný zaplatiť súdny poplatok zo žaloby vo výške 366 eur a zároveň žiadal o priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov. Dôvodom jeho žiadosti na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov je skutočnosť, že je neziskovou organizáciou poskytujúcou všeobecne prospešné služby, založenou podľa zák. č. 213/1997 Z.z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov. Uviedol, že Ministerstvo zdravotníctva SR je jedným zo zakladateľom neziskovej organizácie, pričom zo svojej činnosti nevykazuje zisk. K odvolaniu pripojil aj tlačivo pre dokladovanie pomerov a navrhol, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov. S ohľadom na uvedené žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietne, alternatívne, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhla rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že žalovaný žiadnym relevantným spôsobom neodôvodnil, prečo vlastne nemala byť priznaná náhrada v považovanej výške. Uvedenú náhradu považovala za absolútne primeranú, ak nie až nízku. V celom rozsahu sa stotožnila s názorom súdu prvej inštancie, keď v časti o zaplatenie sumy vo výške 10.000 eur vyhovel žalobe a uviedol, že nepostačuje za dostatočné zadosťučinenie vo forme vyjadrenia ľútosti žalovaného, nakoľko u nej došlo v značnej miere k zhoršeniu kvality jej citového i rodinného života, teda aj súkromia, ako aj psychického zdravia. Súd prvej inštancie priznal požadovanú náhradu vo výške 10.000 eur aj preto, že uvedený zásah do jej práva na súkromie trvá už 10 rokov od narodenia mal. Patrika a bude pokračovať aj v nasledujúcom období. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považovala za správne aj vo výroku o priznaní náhrady trov konania vo výške 100%, nakoľko v konaní bola neúspešná len v nepatrnej časti a taktiež išlo len o príslušenstvo žalovanej pohľadávky.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 370 a § 380 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalovaného, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (keď nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, ani to nevyžadoval verejný záujem) v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výroku I. o peňažnom plnení priznanom žalobkyni a vo výroku III. o náhrade trov konania strán sporu podľa § 387 ods. 1,2 CSP ako vecne správny potvrdiť a vo výroku IV. o poplatkovej povinnosti žalovaného podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušiť.

5. Odvolaním žalovaného bolo napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch I., III., IV., preto odvolací súd preskúmaval iba túto odvolaním napadnutú časť rozhodnutia súdu prvej inštancie a rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej časti, vo výroku II. o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti ohľadne úrokov z omeškania sa stal právoplatným a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu je nedotknutý (§ 367 ods. 3 CSP).

6. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie v napadnutej výrokovej vyhovujúcej časti na tom právnom závere, že v právoplatne skončenom konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12C/156/2009 bolo ustálené, že počas vedenia pôrodu maloletého syna žalobkyne Z. G. došlo k pochybeniu zo strany žalovaného, v dôsledku čoho došlo k trvalému poškodeniu zdravia syna žalobkyne. Konštatoval, že protiprávnym konaním zo strany žalovaného došlo k zásahu veľkej intenzity do práva žalobkyne na súkromie v zmysle § 11 Obč. zákonníka a tento neoprávnený zásah zakladá jej proti žalovanému nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd prvej inštancie nepovažoval

zadosťučinenie vo forme vyjadrenia ľútosti žalovaným za postačujúce, pretože u žalobkyne došlo k značnej miere k zhoršeniu kvality jej citového i rodinného života, teda aj súkromia, ako aj psychického zdravia a preto priznal žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 10.000 eur. Výšku nemajetkovej ujmy určil s prihliadnutím na judikatúru ESLP pre Slovenskú republiku, ekonomické pomery na Slovensku, rodinné a osobné pomery žalobkyne, príbuzenský vzťah medzi žalobkyňou a poškodeným mal. Z., ktorý je bezvládnou osobou a má poškodenie zdravia trvalého charakteru. Súd prvej inštancie priznanú náhradu nemajetkovej ujmy vzhľadom na intenzitu zásahu nepovažoval za neprimeranú.

7. Odvolací súd považuje tento právny záver súdu prvej inštancie za správny a stotožňuje sa aj s odôvodnením napadnutého rozsudku v celom rozsahu podľa § 387 ods. 2 CSP. Námietky žalovaného sú totožné s jeho námietkami uplatnenými pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa súd prvej inštancie vysporiadal a preto nemohli privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd uvádza nasledovné:

8. Z obsahu podaného odvolania žalovaného vyplýva, že namieta výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 10.000 eur, ktorú považuje za neprimeranú.

9. Právo na ochranu osobnosti prislúcha každej fyzickej osobe. Je to rýdzo osobnostné právo a subjektom ochrany môže byť iba určitá konkrétna fyzická osoba, do chráneného práva ktorej bol urobený zásah alebo právo ktorej bolo ohrozené. Práva chránené v ust. § 11 Obč. zák. patria zo zákona všeobecne každej fyzickej osobe bez rozdielu veku, bez toho, aby sa vyžadovalo splnenie akýchkoľvek ďalších podmienok. Fyzická osoba si môže uplatniť niektoré z nárokov uvedených v § 13 Obč. zák., ak je subjekt, ktorý zodpovedá za neoprávnený zásah do osobnosti. Týmto subjektom môže byť iná fyzická osoba, právnická osoba, štát alebo viac osôb. Pri určení subjektu, na ktorý sa vzťahujú sankcie podľa ust. § 13 Obč. zák. v prípadoch, ak bol neoprávnený zásah do osobnosti spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou či inou fyzickou osobou na činnosti tejto právnickej či inej fyzickej osoby, je potrebné vychádzať zo zásady, že tieto občianskoprávne sankcie postihujú s použitím analógie ust. § 420 ods. 2 Obč. zák. v spojení s § 853 OZ samotnú právnickú či fyzickú osobu, ktorej sa neoprávnený zásah pripočíta (rozhodnutia NS ČR z 27.09. 2005 sp. zn. 30 Cdo 2837/2004 a z 22. 06. 2006 sp. zn. 30Cdo 2718/2005).

10. Podľa § 11 Obč. zák. fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Obč. zák. fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Obč. zák. pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Obč. zák. výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

11. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 je jedným z čiastkových a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva a na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nepostačuje a hoci ide o satisfakciu nemateriálnych osobnostných práv (rovnako ako v prípade bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 444 Obč. zák. alebo pri určení hodnoty autorského diela alebo predmetu priemyselného vlastníctva), jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dať do vzťahu mieru ujmy na hodnotách ľudskej osobnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takej nemajetkovej ujmy (NS ČR z 25. 09.2003, sp. zn. 30 Cdo 1542/2003). Peňažné zadosťučinenie môže priznať len súd svojím rozhodnutím, ak sú splnené dve kumulatívne podmienky, a to že morálne zadosťučinenie nie je v konkrétnom prípade postačujúce a zároveň neoprávneným zásahom došlo

k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere. O zníženie dôstojnosti fyzickej osoby či jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere ide najmä vtedy, pokiaľ ujmu vzniknutú v osobnostnej sfére fyzická osoba vzhľadom na povahu, intenzitu, opakovanie, trvanie a širší okruh pôsobenia nepriaznivého následku pociťuje a prežíva ako závažnú. Peňažné zadosťučinenie môže súd priznať, ak dospeje k záveru, že v konkrétnom prípade došlo ku skutočnému zníženiu dôstojnosti, resp. vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti, pričom tento zásah má značnú intenzitu. Na priznanie odškodnenia nestačí len možnosť zníženia dôstojnosti alebo vážnosti fyzickej osoby v značnej miere. Súd musí bezpečne zistiť, že k takému zníženiu skutočne došlo. Zadosťučinenie v peniazoch predstavuje inštitút, ktorý nemožno použiť na vyváženie a zmiernenie bežnej či len celkom krátkodobo pôsobiacej nemajetkovej ujmy na osobnosti fyzickej osoby. Predpokladom pre jej prisúdenie je nedostatočnosť morálneho zadosťučinenia a vznik nemajetkovej ujmy.

12. V súčasnosti platná právna úprava neustanovuje rozsah (výšku) peňažného zadosťučinenia. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd. Výška peňažného zadosťučinenia musí byť primeraná, avšak je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd však musí pri aplikácii svojej úvahy prihliadnuť na dve kritériá, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (pričom sa predpokladá, že čím závažnejšia bude táto ujma čo do svojho rozsahu, trvania, dôsledkov, odstrániteľnosti a pod., tým bude vyššia jej náhrada v peniazoch) a okolnosti, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby.

13. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že maloletý syn žalobkyne Z. G. sa narodil na gynekologicko-pôrodníckom oddelení žalovaného s tým, že v právoplatne skončenom konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12C/156/2009 bolo ustálené, že počas vedenia pôrodu mal syna žalobkyne došlo k pochybeniu zo strany žalovaného, v dôsledku čoho došlo k trvalému poškodeniu zdravia syna žalobkyne. V tomto konaní bola tiež súdom konštatovaná existencia príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním žalovaného a poškodením zdravia mal. syna žalobkyne. Bola tak preukázaná plná zodpovednosť žalovaného za postup non lege artis pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, v dôsledku čoho súd priznal maloleťmu synovi žalobkyne Z. G. právo na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 222.696 eur, ktorá predstavuje maximálnu výšku tejto náhrady podľa zák. č. 437/2004 Z.z. Poškodenie na zdraví syna žalobkyne spôsobené vážnym vnútro maternicovým nedostatkom kyslíka u plodu, ktorého príčinou bolo oneskorené vykonanie cisárskeho rezu od času jeho indikácie (t.j. poškodenie na zdraví bolo spôsobené v príčinnej súvislosti so zanedbaním zdravotnej starostlivosti), malo za následok u maloleťmu syna žalobkyne trvalé poškodenie jeho zdravia, ktoré je na úrovni položky č. 307 bodovníka zák. č. 437/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov - poúrazová kvadruplégia. Zdravotný stav syna žalobkyne si vyžaduje nepretržitú celodennú domácu starostlivosť, ktorá zahŕňa pomoc pri bežných životných úkonoch, ako sú jedenie, pitie a vylučovanie stravy. Poškodenie zdravia mal. Z. je trvalého charakteru, ktoré podľa súčasných poznatkov medicíny nie je možné zmeniť. Zdravotný stav maloleťmu syna žalobkyne je tak fatálne poškodený, že mu neumožňuje samostatné fungovanie v bežnom živote, neumožňuje mu uvedomovať si vzťahy so žalobkyňou, jeho matkou, na ktorú je úplne odkázaný. V dôsledku narodenia maloleťmu Z. so závažnými zdravotnými problémami došlo k podstatnej zmene a obmedzeniam v živote a v súkromí žalobkyne. Žalobkyňa z dôvodu nevyhnutnej osobnej starostlivosti o mal. Z. nemôže pracovať a v skutočnosti nemá žiadne súkromie, všetok čas musí venovať starostlivosti o nevládneho mal. Z. a je tak obmedzená v celej rade činností súvisiacich s kultúrnymi, športovými a spoločenskými aktivitami. Tento stav trvá od narodenia mal. Z. (XX.XX.XXXX) a nie je predpoklad zlepšenia tohto stavu.

14. Odvolací súd z úradnej činnosti zistil, že v konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 26C/88/2010 sa manžel žalobkyne X. G. domáhal voči žalovanému E. s poliklinikou U. svojho nároku na právo na ochranu osobnosti vo výške 7.000 eur, pričom rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 18.04.2018, č.k. 26C/88/2010-133 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trenčín zo dňa 29.11.2018, č.k. 27Co/219/2018-196 bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 7.000 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Z odôvodnení citovaných súdnych rozhodnutí vyplýva, že vo vzťahu k manželovi žalobkyne (otcovi mal. Z.) dospel súd prvej inštancie k tomu záveru, že došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia otca mal. Z. do jeho rodinného života v dôsledku protiprávneho konania žalovaného s tým, že výška sumy 7.000 eur, ktorú súd určil je vyvedená z nepredstaviteľnej beznádeje, ktorú musí v dôsledku poškodenia zdravia jeho mal. syna žalobca znášať od jeho narodenia, pričom tento následok je o to horší, že ho musí vnímať denne a bez prognózy zlepšenia jeho stavu. Žalobcovi (manželovi žalobkyne) sa konaním žalovaného úplne od základu zmenil život, prišiel o radosť, ktorú mal so svojím dieťaťom prežívať, prišiel o súkromie a nakoniec aj o radosť zo života, ktorý bude

vždy poznačený práve v dôsledku konania žalovaného. S prihliadnutím na všetky okolnosti dospel súd k záveru, že uplatnená výška nemajetkovej ujmy v sume 7.000 eur je primeraná a preto žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

15. Z úradnej činnosti odvolacieho súdu bolo ďalej zistené, že aj mal. syn žalobkyne Z. G. sa domáhal v samostatnom konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp.zn. 17C/53/2010 nároku na ochranu osobnosti proti žalovanému Nemocnice s poliklinikou U., pričom rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 07.11.2017 č.k. 17C/53/2010-144 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 25.10.2018, č.k. 5Co/45/2018-227 bol žalovaný zaviazaný zaplatiť maloletému žalobcovi sumu 10.000 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Maloletému synovi žalobkyne bola táto suma priznaná z dôvodu zásahu do jeho práva na ochranu osobnosti, pričom súdy dospeli v tomto konaní k tomu záveru, že s prihliadnutím na znenie § 13 ods. 3 Obč. zákonníka závažnosť vzniknutej ujmy je veľmi vysoká a odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v uplatnenej výške. Pri posúdení okolností, za ktorých k zásahu do osobnosti maloletého Z. G. došlo vzal súd do úvahy aj to, že žalovaný je právnickou osobou, ktorej predmetom činnosti je poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Žalovaný sa dopustil zásahu, ktorým trvalo a vážne poškodil zdravie maloletého žalobcu. Maloletému žalobcovi spôsobil ujmu, ktorá je neodstrániteľná, nie je možné ju napraviť, odčiniť je ju možné iba poskytnutím primeranej satisfakcie. S prihliadnutím na judikovanú pohľadávku maloletého Z. G. vo výške 222.696 eur (priznanú titulom sťaženia spoločenského uplatnenia) považoval súd náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 10.000 eur za primeranú.

16. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností odvolací súd dospel k záveru, že v konaní boli naplnené predpoklady úspešného uplatnenia práva žalobkyne na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 10.000 eur považoval aj odvolací súd za primeranú. Ako už bolo vyššie konštatované, súd pri aplikácii svojej úvahy o výške peňažného plnenia musí prihliadať na dve kritériá - a to závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby. Porušením práva na zdravie a život jednej z fyzických osôb patriacej do rodiny môže dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie ostatných členov rodiny. Rodinný život zahŕňa predovšetkým citové, sociálne a morálne väzby medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi - rodičmi a deťmi. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby, ktorá je účastníkom takéhoto rodinného vzťahu. V posudzovanej veci bolo nesporné, že došlo k neoprávnenému zásahu veľkej intenzity do práva žalobkyne na súkromie, do jej rodinného života, keď v dôsledku protiprávneho konania žalovaného (nesprávne poskytnutie zdravotnej starostlivosti pri pôrode) došlo k závažnému celoživotnému poškodeniu zdravia syna žalobkyne. Poškodenie zdravia syna žalobkyne výrazným spôsobom zasiahlo žalobkyňu (ako aj jej manžel a druhé dieťa) v jej súkromnom živote, výrazne sa zhoršila kvalita jej citového i rodinného života. Žalobkyňa sa od základu zmenil jej život, prišla o radosť, ktorú mala so svojím dieťaťom prežívať. Žalobkyňa sa nemôže v potrebnom rozsahu venovať ani svojmu druhému dieťaťu - mal. dcére práve pre celodennú starostlivosť o mal. Z., ktorý potrebuje starostlivosť nepretržite 24 hodín. Celý život žalobkyne bude determinovaný najmä potrebami mal. Z.. Porušením povinností zo strany žalovaného pri vedení pôrodu sa žalovaný dopustil zásahu do rodinného života žalobkyne, tento zásah je neodstrániteľný, preto je namieste priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 10.000 eur. V preskúmvanej veci bolo potrebné prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V danom prípade sa jednalo o pôvodcu zásahu, ktorým je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, nemocnica, teda miesto, kam pacienti prichádzajú s dôverou, že im bude poskytnutá adekvátna lekárska starostlivosť, že zamestnanci - lekári sú dostatočne kvalifikovaný a ich prístup k pacientom je nielen profesionálny, ale i hlboko ľudský a v súlade s lekárskou etikou. S prihliadnutím na všetky uvedené okolnosti aj odvolací súd dospel k záveru, že žalobkyňou navrhnutá výška nemajetkovej ujmy v sume 10.000 eur je primeraná a preto súd prvej inštancie správne postupoval, keď žalobe žalobkyne vyhovel. Pri posudzovaní primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie zohľadňoval rozhodnutia súdov Slovenskej republiky v obdobných veciach, judikatúru ESLP pre Slovenskú republiku, životnú úroveň na Slovensku, rodinné a osobné pomery žalobkyne a taktiež výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy mal. synovi žalobkyne a manželovi žalobkyne v súdnych konaniach vedených na tamojšom súde. Určenie výšky peňažnej satisfakcie je s ohľadom na okolnosti danej veci v súlade s požiadavkou spravodlivosti.

17. Odvolacie námietky žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej považoval preto odvolací súd za nedôvodné.

18. Za rovnako nedôvodné považoval odvolací súd aj odvolanie žalovaného proti výroku III. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd priznal žalobkyňu náhradu trov konania v rozsahu 100%. Aj keď je pravdou, že v danom prípade bola žalobkyňa neúspešná v časti úrokov z omeškania a jej neúspech ku dňu vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie predstavoval sumu 1.578,64 eur, čo je 13,63% zo žalovanej sumy a teda celkový úspech žalobkyne po odrátaní úspechu žalovaného predstavuje 72,74%, odvolací súd s prihliadnutím na okolnosti danej veci dospel k záveru, že v preskúmvanej veci je namieste aplikácia ust. § 257 CSP odôvodňujúca priznanie náhrady trov konania žalobkyne v celom rozsahu. Dôvody hodné osobitného zreteľa pre aplikáciu ust. § 257 CSP v danej veci odvolací súd vzhliadol jednak v dĺžke trvania súdneho sporu (viac ako 7 a pol roka), ktorá skutočnosť mala vplyv na výšku úrokov z omeškania vypočítanú v kapitalizovanej forme ku dňu vyhlásenia rozsudku. Rovnako bolo potrebné prihliadať i na okolnosti danej veci, keď v predchádzajúcom súdnom konaní bola preukázaná plná zodpovednosť žalovaného za postup non lege artis pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, v dôsledku čoho utrpel mal. syn žalobkyne závažné celoživotné poškodenie zdravia, pričom žalovaný nepreukázal počas konania ani minimálnu snahu o jeho mimosúdne vyriešenie. Za danej situácie odvolací súd považoval za spravodlivé, aby bol žalovaný zaviazaný na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100%.

19. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej výrokovej vyhovujúcej časti I. a vo výroku III. o náhrade trov konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

20. Pokiaľ ide o odvolanie žalovaného proti výroku IV. rozsudku súdu prvej inštancie o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť na účet súdu súdny poplatok zo žaloby vo výške 366 eur, v tejto časti považoval odvolací súd odvolanie žalovaného za opodstatnené. Z obsahu spisu vyplýva, že po rozhodnutí súdu prvej inštancie bolo žalovanému uznesením zo dňa 18.12.2017, č.k. 12C/86/2010-113 priznané oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu. Vzhľadom k tejto okolnosti, keď žalovaný bol oslobodený od súdnych poplatkov v celom rozsahu, odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. o poplatkovej povinnosti žalovaného zrušil, nakoľko dôvody, pre ktoré bolo vydané zanikli.

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnej žalobkyne odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov odvolacieho konania bude rozhodovať súd prvej inštancie v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

22. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).